

Deze woordenlijst is specifiek gericht op het onderwerp: trilzwammen.

Aanvankelijk hadden we gekozen voor het gebruik van, waar mogelijk, Nederlandse benamingen voor de diverse vaktermen. Daar zijn we van afgestapt. Sommige termen lieten zich lastig tot niet vertalen of de vertaling leverde discussie op over de mogelijke betekenis. Daarnaast ontstonden Nederlandstalige-wetenschappelijke woordcombinaties. Dit is niet wenselijk en daarom is besloten meer te richten op de wetenschappelijk benamingen. Dit is (nog) niet altijd consequent toegepast.

A canthoïd	bedekt met korte stekeltjes of wratjes (soms slechts ten dele) van de celwand zelf
allantoïd	worstvormig, gebogen cilindrisch
anamorf	ongeslachtelijk stadium
apicaal	aan de top
apiculaat	met apiculus
apiculus	uitstulpsel aan een spore, waarmee die aan de sporenvormende cel heeft vastgezet
arachnoïd	spinnenwebachtig, losjes geweven
auricularioïd	type basidium met dwarssepten
B allistospore	spore die bij rijpheid actief wordt afgeworpen (diverse mechanismen mogelijk)
basidiofoor	sporendragende cel, basidium
basidoom	vruchtlichaam (van een basidiosporen-vormende schimmel)
basidium	sporendragende cel (waarin de meiose plaatsvindt). De termen pro-, epi-, hypobasidium en dergelijke worden zo min mogelijk gebruikt. Je komt ze in de literatuur wel tegen, maar het ontbreekt aan consensus over de betekenis ervan.
biapiculaat	aan beide uiteinden met een tuitje/papil
C apitaat	met min-of-meer bolvormig opgezwollen top
carotenoid	oranje kleurstof, in de vorm van druppels in een cel te zien (bij Dacrymycetales)
clavaat	knotsvormig
clavarioïd	gevormd als een knotszwam (o.a. bij <i>Clavaria</i>)
conidium(/ën)	ongeslachtelijke spore(n)
conisch	kegelvormig
conidiofoor	conidiëndragende cel
cordoïd	hartvormig (bij <i>Basiodendron</i>)
cyanofiel	sterk kleurend in katoenblauw (sterker dan de vloeistof zelf)
cystide	steriele cel, duidelijk verschillend van de overige cellen
D endrohyfidium	vertakte, slanke hyfe in het hymenium (soms dikaryofysen genoemd)
dichotoom	gevorkt (2-voudig, als een stemvork)
dikaryofysen	zie (dendro)hyfidium
distaal	aan uiteinde dat het verst van de aanhechting aan de omgeving verwijderd is
E ffuso-reflex	korstvormig, maar met van het substraat afstaande hoedkantjes
efibulaat	zonder gesp
epihymeniaal	een laag (membraan) boven de basidiën vormend, bv. door verkleefde hyphidiën (<i>Exidia</i>)
F ertiel	met basidiën (of algemeen: geslachtelijke sporen vormend)
floccoos	katoenachtig, vlokkig
folioos	bladvormig
fusiform	spoelvormig
G al, galvormend	woekering van weefsel, als reactie op een indringer. Er is geen duidelijke afgescheiden trilzwam

	herkenbaar, maar min of meer vergroeid met gastheer en/of misvorming veroorzakend.
geclusterd	In dichte, maar kleine groepjes
gesp	boogvormige structuur die een septum omzeilt
globoos	bolvormig
gloeocystide	cystide (zie aldaar) met olie-achtige, gele inhoud (bekeken in water, ammonia of slappe loog)

H austorium	hechtorgaantje, waarmee de hyfe van een parasitaire schimmel zich aan de gastheer hecht
heterobasidiomycete	basidiomycete met gesepteerde (meercellige) basidiën en/of repeterende sporen
heterobasidium	gesepteerd basidium, met interne wanden daardoor meercellig (zie ook Dam 2018. Het trilzwam-basidium: mandarijn of paprika?)
holobasidiomycete	basidiomycete met ongedeelde basidiën
holobasidium	basidium zonder interne wanden (eencellig)
hyalien	kleurloos, doorzichtig
hyfe	draadvormige cel, celdraad
hyfen-pijler	paalvormige structuren die de bovenlaag omhoog duwen van het subiculum waardoor er holtes ontstaan. In deze holtes is ruimte voor schildluizen (bij <i>Septobasidium</i>)
hyfenstreng	bundel van hyfen
hyfidium	slanke, al dan niet vertakte, hyfe-achtige cel in het hymenium
hymenium	kiemvlies, de weefsellaag waarin de basidiën zitten
hymenofoor	weefsel dat het hymenium draagt

I mperfect stadium	zie anamorfe
intercalair	tussen andere ('normale') cellen
intrahymeniaal	in het hymenium
involucre	verfrommeld restant van oud basidium dat bij sommige heterobasidiomyceten de jongere basidiën omhult
isodiametrisch	even breed als lang

K iembuis	hyfe waarmee een cel (meestal een spore) kiemt
kieming	uitgroeien
klierwrat	wratjes (bij <i>Exidia</i>)

L ageniform	flesvormig
leptocystide	dunwandige cystide met transparante inhoud
licheen	korstmoss
lichenicool	op korstmoss groeiend
longitudinaal	overlangs

M edulla	(bij <i>Auricularia</i>) binnenste, centraal gelegen weefsel, dat uit min-of-meer evenwijdig aan het oppervlak verlopende hyfen bestaat (Zie Lowy 1951, 1952)
moniliform	met diverse insnoeringen, als het Michelin-mannetje (maar dan wat langer)
mucronaat	met papil aan de top
muriform	met zowel overlangse als overdwarse septen (als een bakstenen muurtje)
myxarioïd	(bij basidiën) gesteeld bolvormig en met gesp aan de steelbasis. Ook wel sphaeropenunculaat. Bij jonge basidia loopt de inhoud van de steel door tot in de bol; er is nog geen sept aanwezig. Bij ouder worden trekt de volledige inhoud van de steel naar de bol en vormt daar twee tot vier cellen. Er ontstaat dan een gesploze sept tussen de lege steel en het bolvormige deel.

O blong	langgerekt
opaliserend	(optisch) Lijkend op sterk verdunde melk
opaque	ondoorzichtig
orthografisch	spellingsfout in wetenschappelijke naam

P erfect (stadium)	zie teleomorfe
petiolaat	als een blaadje, dus een relatief groot topdeel op een dunne steel met geleidelijke overgang
pezizoïd	vruchtlichaam met (iets) verdiept centrum
pleurobasidium	basidium met een zijdelingse steel

polyfyletisch	zonder directe gezamenlijke voorouder (bij <i>Syzygospora</i> , <i>Tremella</i>)
poroïd	met poriën
probasidium	jong basidium; zakvormig probasidium - met aan de basis van het (jonge) basidium een zakvormige uitstulping. Zie pijl. Nauwelijks herkenbaar aan een volgroeid basidium
protoloog	alles wat met de oorspronkelijke beschrijving van een soort te maken heeft.
pseudogesp	(bij <i>Tremella</i>) abortieve gespen die zich niet terug met de hyfen verbinden en een gespvormig aanhangsel vormen
pseudoconidium	(bij <i>Achroomyces</i> ss. lato) dikwandige conidium dat ontstaat uit een verwrongen basidium, soms met een restant van een gesp
pseudoparenchym	weefsel opgebouwd uit min-of-meer isodiametrische, hoekige cellen
pulvinaat	kussenvormig, gewelfd
pustulaat	pukkel- of puistvormig

Q lengte/breedte-verhouding, bijv. bij sporen

R aduloïd	met dicht opeen staande, relatief lange maar dikke stekels (van vruchtlichaam)
repetitie	het proces waarbij ballistosporen zelf ook weer ballistosporen produceren
replicerend	repetierend (zie repetitie; bij <i>Thanathephorus</i>)
resupinaat	korstvormig

S chors(laag)	duidelijk van de rest van het vruchtlichaam gescheiden buitenlaag
secundair	bij sterigmen: sterigme dat zijdelings aan een sterigme gevormd wordt; bij septen: dwarswand die dunner is dan de hyfenwand (en nooit met gesp); bij sporen: door repetitie gevormde spore.
septum	scheidingswand tussen celcompartimenten in hyfen, basidiën of sporen
sphaeropedunculaat	gesteeld bolvormig, met abrupte overgang tussen steel en bol
spiculaat	met incrustaties of granulaties aan de buitenzijde van een cel
spruit	jonge eenjarige uitlopers, takjes (bijv. gastheer bij <i>Exobasidium</i>)
steriel	zonder basidiën (algemeen: zonder geslachtelijke sporen)
sterigme	uitgroeisel (aan basidiën of sporen) waaraan een ballistospore gevormd wordt
stilboïd	gesteeld met een verbrede kop
subbasidiaal	onderaan het basidium
subgloboos	bijna bolvormig
subhymenium	weefsellaag waaraan de cellen in het hymenium ontspruiten
subiculum	dunne, steriele weefsellaag waarin een vruchtlichaam is ingebed
subulaat	priemvormig
systemisch	door het gehele organisme heen (bijv. gastheer bij <i>Exobasidium</i>)

T eleomorf	stadium dat geslachtelijke sporen vormt
terminaal	aan het eind van een structuur/hyfe
transversaal	overdwars
tremelloïd	type basidium met overlangse septen (soms ook scheef staand)
tuberculaat	met knobbeltjes/bultjes

UVW-type bij basidium bij Dacrymycetes. Slaat op de vorm van de "oksel" tussen de twee takken van een *Dacrymyces*-type basidium (zie Van de Put 2014, *Sterbeekia* 33: 41-44)

V entraal vruchtlichaam	aan de onderzijde/buikzijde duidelijke structuur waarin de basidiën gevormd worden
--------------------------------	---

Zyoconidium dikwandige conidium dat tussen twee hyfen in gevormd wordt

LITERATUUR

- Dam 2018. Het trilzwam-basidium: mandarijn of paprika? Phragmoproject
 Van de Put, K. 2014. Basidiomorfolgie bij *Dacrymyces*. *Sterbeekia* 33: 41-44